

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023-2024

Anul de studiu II / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	de Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	de Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificarea*	Drept / avocat – 261101, juriconsult – 261102, consilier juridic – 261103

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Dreptul Uniunii Europene			2.2. Cod disciplină	DR II 15.1		
2.3. Titularul activității de curs	Lect.univ.dr.Mihaela Simion						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Asist.univ.dr. Alexandra Tudor Todoran						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					2
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
Tutoriat					
Examinări					1
Alte activități					

3.7 Total ore studiu individual	19
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	75
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu video proiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu tablă și video proiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C3. Aplicarea legislației românești, a legislației europene și a celorlalte instrumente juridice internaționale – 2 C4. Interpretarea, corelarea și compararea instituțiilor juridice din dreptul național, dreptul european și dreptul altor state – 1
Competențe transversale	-

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Prezentarea principalelor instituții și organisme comunitare prin intermediul cărora este realizat procesul de construcție europeană
7.2 Obiectivele specifice	Dobândirea de cunoștințe privind procesul de construcție europeană prin prisma principalelor dispoziții pe care le conțin tratatele comunitare, respectiv: obiectivele și mecanismele fiecărei etape de integrare, regulile care guvernează politicile comunitare, evoluția și rolul instituțiilor și organismelor prin intermediul cărora se pun în aplicare aceste politici;

	Prezentarea principalelor instituții (Consiliul European, Consiliul, Comisia, Curtea de Justiție și Curtea de Conturi) și organisme comunitare (Comitetul Economic și Social, Comitetul Regiunilor, Banca Centrală Europeană și Sistemul European de Bănci Centrale), cu accentuarea competențelor cu care au fost investite pentru punerea în aplicare și finalizarea obiectivelor procesului de constituire a Uniunii Europene, descrierea structurilor organizatorice și a modului de funcționare; Studiul principalelor mecanisme ale procesului decizional comunitar.
--	---

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p><i>Curs 1 ÎNCEPUTURILE PROCESULUI DE INTEGRARE ÎNTR-O EUROPĂ UNITĂ</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Premisele integrării europene. 2. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. 3. Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene. 4. Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice. 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p><i>Curs 2 EVOLUȚIA PROCESULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ. DE LA INSTITUIREA COMUNITĂȚILOR PÂNĂ ÎN PREZENT</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evoluția de la instituirea Comunităților Europene până la Actul Unic European (1 ianuarie 1958 – 1 iulie 1987) 2. Actul Unic European 3. Evoluția Comunităților Europene de la Actul Unic European la Tratatul de la Maastricht (1 iulie 1987 – 1 noiembrie 1993) 4. Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht) 5. Evoluția Uniunii Europene de la Tratatul de la Maastricht până la Tratatul de la Amsterdam (1 noiembrie 1993 – 1 mai 1999) 5. Tratatul de la Amsterdam 6. Evoluția Uniunii Europene între Tratatul de la Amsterdam și Tratatul de la Nisa (1 mai 1999 – 1 februarie 2003) 7. Tratatul de la Nisa 8. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Nisa până la Tratatul de la Lisabona (1 februarie 2003 – 1 decembrie 2009) 9. Tratatul de la Lisabona (Tratatul de reformă) 10. Evoluția Uniunii Europene după Tratatul de la Lisabona (după 1 decembrie 2009) 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p><i>Curs 3 SPECIFICUL UNIUNII EUROPENE</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Natura juridică a Comunităților Europene și Uniunii Europene. 2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p><i>Curs 4 PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA FUNCȚIONĂRII UNIUNII EUROPENE</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uniunea Europeană este o comunitate de drept 2. Principiul atribuirii competențelor 3. Principiul subsidiarității 4. Principiul proporționalității 5. Principiul cooperării loiale 6. Principiul respectării drepturilor fundamentale ale omului 7. Principiul democrației reprezentative 8. Principiul democrației participative 9. Principiul egalității de tratament și nediscriminării 10. Principiul respectării identității naționale a statelor membre 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână

<p>Curs 5 SISTEMUL INSTITUTIONAL AL UNIUNII EUROPENE</p> <p>1. Structura sistemului instituțional</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Instituții cu putere de decizie b. Instituții și autoritățile cu rol de control c. Organisme cu funcții de natură financiar – bancară d. Organisme cu rol consultativ e. Organismele interinstituționale f. Agenții ale Uniunii Europene g. Agenții de politică externă și securitate comună h. Agenții de cooperare judiciară și polițienească în materie penală i. Agenții executive <p>2. Principii instituționale</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Principiul reprezentării intereselor b. Principiul autonomiei instituționale c. Principiul atribuirii competențelor d. Principiul echilibrului instituțional e. Principiul cooperării instituționale loiale f. Principiul transparenței instituționale 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 6 CONSILIUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE</p> <p>1. Consiliul European</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rolul Consiliului European în cadrul UE b. Istoric c. Misiune d. Organizare și funcționare e. Președintele Consiliului European <p>2. Consiliul Uniunii Europene</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rolul în cadrul UE b. Specificul instituției c. Istoric d. Componentă e. Organizare f. Funcționare g. Competențe 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 7 PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI COMISIA EUROPEANĂ</p> <p>1. Parlamentul European</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rolul Parlamentului European b. Istoricul parlamentarismului european c. Componenta Parlamentului European d. Organizarea internă a Parlamentului European e. Funcționarea Parlamentului European f. Competențele Parlamentului European <p>2. Comisia Europeană</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Rolul Comisiei Europene b. Specificul Comisiei Europene c. Istoricul Comisiei Europene d. Componenta Comisiei Europene e. Organizarea Comisiei Europene f. Funcționarea Comisiei Europene g. Competențele Comisiei Europene 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 11 CURTEA DE JUSTITIE A UNIUNII EUROPENE ȘI CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE</p> <p>1. Curtea de Justiție a Uniunii Europene.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Istoric b. Specificul și rolul instanțelor în ansamblul sistemului instituțional al UE 	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână

<p>c. Componerea instanțelor UE d. Organizarea și funcționarea instanțelor UE e. Competența instanțelor de judecată 2. Curtea de Conturi a Uniunii Europene a. Istoric b. Misiune și rol c. Componere d. Organizare e. Funcționare f. Competențe</p>		
<p>Curs 12 BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ, ORGANELE CONSULTATIVE ALE UNIUNII EUROPENE ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTITII 1. Banca Centrală Europeană, Eurosistemul și Sistemul European de Bănci Centrale 2. Organisme cu rol consultativ: Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor 3. Banca Europeană de Investiții</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 10 PROCEDURA DE JUDECATĂ ÎN FAȚA INSTANTELOR UNIUNII EUROPENE a. Dispoziții procedurale comune b. Dispoziții procedurale aplicabile în cazul acțiunilor directe c. Dispoziții procedurale pentru trimiterile cu titlu preliminar d. Procedura de judecată a recursurilor declarate împotriva deciziilor pronunțate de Tribunalul de Primă Instanță e. Procedura de reexaminare a deciziilor Tribunalului de Primă Instanță f. Procedurile de judecată speciale g. Punerea în executare a hotărârilor Curții de Justiție h. Procedura de judecată în fața Tribunalului de Primă Instanță</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 11 ORDINEA JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE 1. Specificul dreptului UE 2. Domeniul de aplicare al dreptului UE 3. Regimul de aplicare al dreptului UE în ordinea juridică a statelor membre</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 12 IZVOARELE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE 1. Izvoarele primare sau originare 2. Izvoarele secundare sau derivate 2.1. Regulamentul 2.2. Directiva 2.3. Decizia 2.4. Recomandarea și avizul 3. Izvoarele complementare 4. Alte izvoare</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 13 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 1. Procedurile legislative a. Procedura legislativă ordinară b. Procedurile legislative speciale c. Procedura legislativă specială a consultării d. Procedura legislativă specială a aprobării e. Procedura de adoptare a bugetului</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână
<p>Curs 14 PROCEDURILE LEGISLATIVE ȘI NELEGISLATIVE ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 2. Procedurile nelegislative a. Procedurile de încheiere a acordurilor internaționale</p>	Prelegere, discuții	2ore/curs/săptămână

b. Procedura de suspendare a anumitor drepturi în cazul încălcării grave a valorilor care stau la baza Uniunii Europene c. Procedura de încheiere a acordurilor de aderare la Uniunea Europeană d. Procedura de retragere din Uniunea Europeană e. Procedura de revizuire a tratatelor Uniunii Europene f. Procedura de ridicare a derogărilor privind îndeplinirea obligațiilor pentru realizarea uniunii economice și monetare și pregătirea pentru introducerea monedei euro g. Proceduri în cadrul cooperării consolidate a statelor membre h. Procedura de codificare a legislației Uniunii Europene		
---	--	--

Bibliografie

Legislație

1. Constituția României republicată (2003);
2. Tratatul privind Uniunea Europeană;
3. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
4. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (2005)
5. Tratatul de la Lisabona (2017)

Doctrina

1. Mihaela Simion, *Dreptul Uniunii Europene*, curs pus la dispoziția studenților în format electronic;
2. Gyula Fabian, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, Editura Hamangiu, 2023;
3. Gabriel Liviu Ispas, Daniela Panc, *Drept instituțional al Uniunii Europene*, Editura Hamangiu, 2019;
4. Mihaela Augustina Niță (Dumitrașcu), *Dreptul Uniunii Europene I*, ed.a 2-a, Editura Universul Juridic, 2023;
5. Mihaela Augustina Niță (Dumitrașcu), Oana Mihaela Salomia, *Dreptul Uniunii Europene II*, Editura Universul Juridic, 2020;
6. Mihaela Pătruș, *Drept instituțional european, curs universitar*, Editura Pro Universitaria, 2018.

8.2. Seminar-laborator

1. Noțiuni introductive privitoare la Comunitățile Europene și Uniunea Europeană	Discutii	2ore/seminar/săptămână
2. Evoluția Uniunii Europene	Discutii, referate	2ore/seminar/săptămână
3. Specificul Uniunii Europene	Discutii, referate	2ore/seminar/săptămână
4. Principiile Uniunii Europene	Discutii, referate	2ore/seminar/săptămână
5. Sistemul instituțional al Uniunii Europene	Discutii, referate	2ore/seminar/săptămână
6. Consiliul European și Consiliul Uniunii Europene	Discutii, teste grilă, referate	2ore/seminar/săptămână
7. Parlamentul European și Comisia Europeană	Discutii, teste grilă, referate	2ore/seminar/săptămână
8. Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea de Conturi a Uniunii Europene	Discutii, spețe	2ore/seminar/săptămână
9. Banca Centrală Europeană, organele consultative ale Uniunii Europene și Banca de Investiții	Discutii, teste grilă	2ore/seminar/săptămână
10. Procedura de judecată în fața instanțelor Uniunii Europene	Discutii, spețe	2ore/seminar/săptămână
11. Ordinea juridică a Uniunii Europene	Discutii	2ore/seminar/săptămână
12. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	Discutii, spețe	2ore/seminar/săptămână
13. Procedurile legislative ale UE	Discutii, spețe	2ore/seminar/săptămână
14. Proceduri nelegislative ale UE	Discutii, spețe	2ore/seminar/săptămână

Bibliografie

1. *Tratatele Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2018;
2. Mihaela Vrabie, *Protecția juridică a Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2017;
3. Adriana Deac, *Dreptul Uniunii Europene. Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, 2016;
4. Gyula Fabian, Laura Lazar, *Dreptul Uniunii Europene. Selecție de jurisprudență relevantă*, vol.I, Editura Universul Juridic, 2017;
5. Augustina Dumitrașcu, Roxana-Mariana Popescu, *Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații, ed.II*, Editura Universul Juridic, 2015.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei sunt astfel stabilite încât să fie conforme așteptărilor reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi în domeniul aferent dreptului. Studiul disciplinei creează premisele însușirii noțiunilor teoretice și practice care stau la baza desfășurării activității profesionale în domeniu, prin însușirea legislației, instrumentelor și mecanismelor Uniunii Europene

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Examen finală</i>	<i>Examen scris</i>	90%
10.5 Seminar/laborator	<i>Evaluare pe parcurs</i>		10%

10.6 Standard minim de performanță:

Minim nota 5

Utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate în cadrul examenului scris cu temă dată.

Pentru promovarea examenului, studentul trebuie să dovedească prin răspunsul la subiectele de examen că și-a însușit cunoștințele aferente dreptului Uniunii Europene, dovedind astfel cunoașterea și înțelegerea instituțiilor, mecanismelor și instrumentelor din acest domeniu.

Sudenții cu activitate la seminarii beneficiază de 1 punct în funcție de prestația acestora pe parcursul semestrului (participare activă la dezbaterile din cadrul seminarului, elaborarea de referate, rezolvarea unor spețe, etc.).

Evaluare finală: examen scris, cu scurte întrebări deschise și test tip grilă.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament